МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

КЗ «ПАВЛОГРАДСЬКИЙ ФАХОВИЙ МЕДИЧНИЙ КОЛЕДЖ» ДОР»

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

Освітній компонент «Сімейна медицина з основами паліативної допомоги»

Освітньо-професійний ступінь фаховий молодший бакалавр
Галузь знань 22 Охорона здоров'я
Спеціальність 223Медсестринство
Освітньо-професійна програма Лікувальна справа

На базі: - повної загальної середньої освіти
- базової середньої освіти

Форма здобуття освіти: денна

Мова навчання: **українська**
Статус освітнього компонента: **обов'язковий**

Навчальна програма освітнього компонента «Сімейна медицина з основами паліативної допомоги» складена відповідно Стандарту фахової передвищої освіти зі спеціальності 223 Медсестринство галузі знань 22 Охорона здоров'я освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр, затвердженого наказом МОНУ №1202 від 08.11.2021р. та освітньо-професійної програми Лікувальна справа, яка розглянута та погоджена на засіданні педагогічної ради, протокол № 12 від 26.05.2022р. та затверджена наказом директора № 48-ос від 16.06.2022р.

Освітньо-професійна програма, навчальна програма вводяться в дію з 01 вересня 2022 року.

Укладачі: О.П.Прищепа - спеціаліст вищої категорії, викладач-методист
Ю.М.Шмідт -спеціаліст вищої категорії, викладач-методист
Р.А.Де*мчук* - спеціаліст першої категорії

ПОГОДЖЕНО:

ЦК Основ медсестринства

Голова ЦК Наталя ІВАНЧЕНКО

Протокол №1 від 31.08. 2022р.

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Заступник директора з навчальної роботи Ольга ПРИЩЕПА

31.08. 2022р.

ПОГОДЖЕНО:

ЦК Основ медсестринства

Голова ЦК Наталя ІВАНЧЕНКО

Протокол №1 від 31.08. 2023р..

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Заступник директора з навчальної роботи Ольга ПРИЩЕПА

31.08.2023р.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму з освітнього компоненту “ Сімейна медицина з основами паліативної допомоги” складено відповідно Стандарту фахової передвищої освіти зі спеціальності 223 Медсестринство галузі знань 22 Охорона здоров’я освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр, затвердженого наказом МОНУ №1202 від 08.11.2021р. та освітньо-професійної програми Лікувальна справа, яка розглянута та погоджена на засіданні педагогічної ради, протокол № 12 від 26.05.2022р. та затверджена наказом директора № 48-ос від 16.06.2022р.

За навчальним планом “ Сімейну медицина з основами паліативної допомоги” вивчають на третьому та четвертому році навчання.

На вивчення курсу відводиться:

- на базі повної загальної середньої освіти та базової середньої освіти — 120 год; з них: 18 год — теоретичні заняття, 36 год — практичні заняття, 66 год — самостійна робота.

Сімейна медицина — це найефективніша форма надання первинної медико-санітарної допомоги населенню України. Освітній компонент “Сімейна медицина з основами паліативної допомоги” — інтегруюча, яка охоплює певні розділи інших освітніх компонентів: “Внутрішня медицина”, “Педіатрія”, “Хірургія”, “Інфектологія” та інші. Теми лекцій розкривають загальні принципи організації роботи на дільниці, функціональні обов’язки фельдшера на амбулаторному прийомі та вдома. Матеріал подано посиндромно. Особливу увагу звернено на вікові аспекти найпоширеніших захворювань, методи обстеження пацієнта, диспансеризацію, профілактику, пропаганду здорового способу життя, формування та зміцнення здоров’я населення. Практичні заняття передбачають проведення обстеження пацієнтів різного віку, виявлення скарг пацієнтів, здійснення догляду та опіки над ними, проведення диспансерного спостереження, реабілітаційних заходів, профілактичної та протиепідемічної роботи на дільниці.

Велику кількість годин виділено для самостійної роботи: це позаурочні чергування у відділеннях лікувально-профілактичних закладів, робота з додатковими джерелами, тренажерному кабінеті. Під час самостійної роботи здобувачі освіти закріплюють практичні навички клінічного обстеження хворих, набувають навичок інструментального та лабораторного обстеження, краще засвоюють навички догляду за хворими.

Метою викладання освітнього компонента «Сімейна медицина з основами паліативної допомоги» є: засвоєння здобувачами освіти теоретичних знань, практичних навичок та умінь при обстеженні та організації догляду і спостереження за пацієнтами; формування та розвиток у майбутніх спеціалістів компетентностей у галузі сучасних досягнень науки щодо діагностики, лікування захворювань, догляду за хворими; удосконалення системи знань, професійних умінь та практичних навичок, що складають основу майбутньої професійної діяльності.

Згідно з вимогами Стандарту фахової передвищої освіти освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр освітній компонент «Сімейна медицина з основами паліативної допомоги» забезпечує формування у здобувачів освіти

наступних **компетентностей**:

Інтегральна компетентність: Здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання в медичній галузі або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів відповідної науки та може характеризуватися певною невизначеністю умов; відповідальність за результати своєї діяльності; здійснення контролю інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні:

ЗК 4 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 6 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 8 Здатність до міжособистісної взаємодії.

Спеціальні :

СК 1 Здатність до застосовування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці.

СК 2 Здатність до вміння задовольняти потреби пацієнта протягом різних періодів життя (включаючи процес умирання), шляхом обстеження, діагностики, планування та виконання медичних втручань, оцінювання результату та корекції індивідуальних планів догляду та супроводу пацієнта.

СК 4 Здатність до співпраці з пацієнтом, його оточенням, з іншими медичними й соціальними працівниками на засадах сімейно-орієнтованого підходу, враховуючи особливості здоров'я чи перенесені хвороби та фізичні, соціальні, культурні, психологічні, духовні чинники і фактори довкілля, здійснювати санітарно-просвітницьку роботу.

СК 6 Здатність до роботи в мультидисциплінарній команді при здійсненні професійної діяльності для ефективного надання допомоги пацієнту протягом життя. З урахуванням усіх його проблем зі здоров'ям.

СК 7 Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуаціях, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства.

СК 9 Здатність до використання сукупностей професійних навичок (умінь) при підготовці та проведенні діагностичних досліджень та застосовуванні дезінфікуючих і лікарських засобів у професійній діяльності.

СК 10 Здатність до забезпечення безпеки пацієнта, дотримання принципів інфекційної та особистої безпеки, збереження здоров'я у процесі здійснення догляду, виконання маніпуляцій, процедур, при переміщенні та транспортуванні пацієнта, наданні екстреної медичної допомоги.

СК 12 Здатність до безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я (освіта впродовж життя).

СК 13 Здатність до використання професійно профільованих знань, умінь та навичок

для здійснення санітарно-гігієнічних і лабораторних досліджень, протиепідемічних та дезінфекційних заходів.

СК 14 Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології.

ДСК 1 Здатність до застосовування сукупностей принципів надання невідкладної та екстреної медичної допомоги в цивільних умовах постраждалим, забезпечити власну безпеку, виявити фактори, що впливають на стан здоров'я пацієнтів.

ДСК 2 Здатність до застосовування сукупностей практичних умінь та навичок, медичних засобів, втручань і дій у процесі здійснення клінічного обстеження пацієнтів, оцінювання його результатів, діагностування типових випадків найбільш поширених захворювань та станів у пацієнтів різного віку з проведенням медичного сортування.

ДСК 4 Здатність до застосовування практичних умінь та навичок у процесі призначення лікування та розрахунку дози лікарських засобів, які вводяться пацієнтам різного віку у типових випадках найбільш поширених захворювань.

Результати навчання:

РН 1. Вільно спілкуватися державною мовою для комунікації, ведення медичної та іншої ділової документації.

РН 2. Застосовувати сучасні цифрові та комунікативні технології для пошуку інформації та документування результатів професійної діяльності.

РН 3. Застосовувати основні положення законодавства в охороні здоров’я.

РН 4. Вести медичну документацію за формами, встановленими нормативно - правовими документами.

РН 5. Дотримуватися правил охорони праці та безпеки життєдіяльності.

РН 6. Обирати тактику спілкування з пацієнтами та членами їхніх родин, колегами, дотримуючись принципів професійної етики, толерантної та неосудної поведінки при здійсненні професійної діяльності, з урахуванням соціальних, культурних, гендерних та релігійних відмінностей.

РН 7. Застосовувати паліативну компетентність при роботі з пацієнтами, їх оточенням, медичними та соціальними працівниками під час здійснення професійної діяльності.

РН 8. Вживати заходи спрямовані на створення безпечного лікарняного середовища та дотримання лікувально-охоронного режиму, в інтересах збереження власного здоров’я та зміцнення здоров’я пацієнта .

РН 9. Розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров’я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності та визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях і станах.

РН 10. Вміти проводити підготовку пацієнта до лабораторних, інструментальних та інших досліджень, здійснювати забір біологічного матеріалу та проб, скеровувати до лабораторії.

РН 11. Застосовувати лікарські препарати та медикаменти при здійсненні професійної діяльності.

РН 12. Виконувати медичні маніпуляції та процедури відповідно до фахових протоколів, алгоритмів, включаючи надання послуг з первинної медичної допомоги в складі команди первинної медичної допомоги

РН 13. Надавати екстрену та невідкладну долікарську медичну допомогу.

РН 15. Надавати консультативну допомогу та здійснювати навчання населення щодо здорового способу життя, наслідків нездорового способу життя, важливості збільшення фізичної активності та здорового харчування, вакцинації; забезпечувати реабілітацію реконвалесцентів та диспансеризацію пацієнтів.

РН 16. Вживати заходи, спрямовані на специфічну та неспецифічну профілактику захворювань.

РН 18. Дотримуватися правил ефективної взаємодії в команді для надання якісної медичної допомоги різним категоріям населення.

РН 19. Здійснювати взаємозалежні професійні функції з метою забезпечення якісної медичної допомоги населенню.

ДРН 1. Надавати невідкладну та екстрену медичну допомогу в разі критичних та термінальних станів, керуючись чинними протоколами, із застосуванням медичного інструментарію та знань з групової належності затверджених лікарських засобів, особливостей їхньої фармакокінетики та фармакодинаміки (способи введення, дозування, показання, протипоказання, взаємодії між собою, побічні ефекти, передозування та способи усунення їх, в т.ч. наркотичних засобів).

ДРН 2. Здійснювати первинне обстеження пацієнтів, оцінювати міру виявлених порушень у типових випадках найбільш поширених захворювань, визначати критичні порушення дихальної та серцево-судинної систем (статичні зображення та динамічні ритми на моніторі) та виконувати алгоритм подальших лікувальних дій пацієнтів різного віку в клінічних ситуаціях.

Після вивчення дисципліни здобувачі освіти повинні знати:

- загальні принципи організації роботи фельдшера на дільниці;
- нормативні документи, які регламентують роботу відділення (амбулаторії) сімейної медицини;
- етіологію, чинники ризику, класифікацію, клінічні ознаки, стандарти лабораторних та інструментальних досліджень, принципи лікування нозологічних форм, які найчастіше трапляються в загальній практиці в межах фельдшерської компетенції;
- вікові аспекти захворювань;
- ознаки критичних станів та методику надання невідкладної медичної допомоги;
- основи медичної етики та деонтології;
- основи асептики та антисептики;
- фармакологічну дію найпоширеніших медичних препаратів, методику введення та можливі ускладнення;
- основні принципи диспансеризації, реабілітації та профілактики найпоширеніших у практиці сімейної медицини захворювань.

Здобувачі освіти повинні вміти:

- проводити клінічне обстеження пацієнта при найпоширеніших захворюваннях;
- встановлювати діагноз;
- надавати невідкладну медичну допомогу в разі критичних станів;
- володіти прийомами реанімації;

_ проводити профілактичну та протиепідемічну роботу на дільниці;
_ брати активну участь у проведенні диспансеризації та реабілітаційних заходів при найпоширеніших захворюваннях;
_ пропагувати медичні та санітарно-гігієнічні знання серед населення дільниці;
_ вести передбачену медичну документацію.

Здобувачі освіти мають бути поінформовані про:

_ основні демографічні показники населення України;
_ вікову структуру захворюваності, хворобливості, смертності;
_ групи ризику дітей, у яких можуть виникнути поствакцинальні реакції та ускладнення;
_ ефективність диспансерного обслуговування.
_ комп'ютер;
_ виконувати дії при зависанні комп'ютера;
_ правильно закінчувати роботу на комп'ютері;
_ користуватись головним меню операційної системи (ОС);
_ створювати та зберігати текстові документи в текстовому процесорі, настроювати середовище користувача текстового процесора, змінювати параметри форматування символів, абзаців;
_ створювати та форматувати в текстовому документі таблиці довільного рівня складності;
_ вводити дані у клітинки табличного процесора та редагувати їх, користуватись форматуванням клітинок, виконувати обчислення;
_ сортувати дані в таблиці за значенням одного чи кількох полів, користуватись фільтрами даних для пошуку за довільним критерієм;
_ будувати діаграми, робити елементарний статистичний аналіз даних у табличному процесорі;
_ створювати елементи діагностичних систем для оброблення та аналізу медичної документації. Заповнювати картки згідно з анкетою та друкувати вихідні документи;
_ створювати бази даних у заданому форматі та редагувати їх;
_ здійснювати пошук інформації в базі даних.
_ загальні поняття телемедицини;
_ сучасні тепловізорні, ультразвукові обстеження; рентгенівську, магніто-резонансну та радіонуклідну комп'ютерну томографію;
_ планувальні дозиметричні системи (ПДС) у променевих процедурах як моделювальні комп'ютерні системи; можливості мережі Internet, електронної пошти, локальних мереж.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
(повна загальна середня освіта,
базова середня освіта)

		Загальний обсяг	**Лекції**	**Навчальна практика під керівництвом викладача**	**Самостійна робота**
1	Вступ. Впровадження сімейної медицини в Україні. Загальні принципи організації роботи фельдшера на дільниці.	14	2	6	6
2	Профілактика — основа сімейної медицини	10	2	-	8
3	Особливості спостереження за дітьми раннього віку в сімейній медицині	17	2	6	9
4	Діагностично-лікувальна робота на дільниці, участь фельдшера в її проведенні	11	2	-	9
5	Гострі хірургічні захворювання органів травлення в практиці сімейної медицини	14	2	6	6
6	Синдром гіпер-і гіпоглікемії. Синдром зоба, гіпер- і гіпотиреозу в практиці сімейної медицини	16	2	6	8

7	Проблеми надання довготривалої медичної допомоги населенню. Артеріальна гіпертензія	15	2	6	7
8	Суглобовий синдром у практиці сімейної медицини	9	2	-	7
9	Захворювання кровотворної системи в практиці сімейної медицини. Охорона праці в галузі	14	2	6	6
	Усього	**120**	**18**	**36**	**66**

\

САМОСТІЙНА РОБОТА

1.Основні напрями діяльності сімейних медиків: профілактичн
робота, діагностично – лікувальна, протиепідемічна,
санітарно-освітня та соціально-психологічна.
2.Егогенія, ятрогенія, причини виникнення, профілактика.
Виготовлення санітарного бюлетня.
3Деонтологічні аспекти спілкування з пацієнтами похилого ві
Виконання етапів медсестринського процесу.
4.Особливості перебігу інфаркту міокарда у пацієнтів похило
Проведення реабілітаційних заходів на поліклінічному етапі
спостереження.
5.Оперізуючий лишай. Відпрацювання
практичних навичок
6.Патронажний візит до дитини з групи ризику. Оцін
фізичного, психомоторного розвитку. Дистрофії.
7.Рахіт,анемії у немовлят. Обстеження та профілактика
10.Гастроентероколіт у немовляти. Відпрацювання
практичних навичок.
11.Позаматкова вагітність. Відпрацювання практичних навичо
12.Кабінет функціональної діагностики. Відпрацювання прак
навичок.
13.Амбулаторний прийом з кардіологом. Відпрац
практичних навичок
14.Гострий апендицит у дітей раннього віку.
15.Фітотерапія при захворюваннях органів травлення. Вигото
санітарного бюлетеня.
16.Цукровий діабет і дитина .
17.Спадковість цукрового діабету.
18.Ендемічний зоб.
19.Дієтичне харчування.
20.Амбулаторний прийом з кардіологом.
21.Диспансерне спостереження і догляд за пацієнтами з
гіпертонічною хворобою
22.Нейроциркуляторна дистонія. Проведення заходів вторинно
профілактики
23.Суглобовий синдром при подагрі. Проведення реабілітацій
заходів.
24.Анемія у вагітних. Проведення заходів первинної профілак

ЗМІСТ

Тема № 1. Вступ. Впровадження сімейної медицини в Україні. Загальні принципи організації роботи фельдшера на дільниці.

ЛЕКЦІЯ

Сімейна медицина — нова галузь у системі охорони здоров'я України. Концепція сімейної медицини. Основні причини реформування та впровадження нових моделей надання медичної допомоги в Україні. Досвід Великої Британії, Канади, США, скандинавських країн у галузі сімейної медицини. Переваги сімейного принципу надання медичної допомоги населенню. Основні принципи та моделі функціонування сімейної медицини. Фінансування, управління галуззю сімейної медицини в Україні та світі. Система підготовки кадрів для первинної ланки охорони здоров'я. Основні напрями діяльності сімейних медиків: профілактична робота, діагностично-лікувальна, протиепідемічна, санітарно-освітня та соціально-психологічна. Основні проблеми сімейної медицини на сучасному етапі. Мета та основні завдання сімейних медиків.

Нормативні документи із сімейної медицини. Положення про амбулаторію (відділення) сімейних лікарів. Чинні накази МОЗ України. Положення про фельдшера. Кваліфікаційна характеристика фельдшера із спеціальності "Загальна практика — сімейна медицина". Модель фельдшера сімейного лікаря. Функціональні обов'язки фельдшера на робочому місці. Організація роботи на амбулаторному прийомі із сімейним лікарем. Консультації, орієнтовані на пацієнта, участь фельдшера їх проведенні. Медична документація. Законодавство України про охорону праці.

Основні показники роботи. Денний стаціонар, організація роботи та його профілі. Робота фельдшера вдома. Ведення домашніх стаціонарів, форми та профілі. Види відвідувань удома. Сумка сімейного лікаря для відвідувань удома. Комунікація між фельдшером, пацієнтом та членами родини. Медична етика та субординація. Деонтологія в роботі фельдшера. Моральна та правова відповідальність. Медична таємниця.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Егогенія, ятрогенія, причини їх виникнення. Моральна та правова відповідальність фельдшера в сімейній медицині. Види професійних порушень, їх вплив на пацієнта. Посадові злочини фельдшера в сімейній медицині та запобігання їм. Фельдшер в сімейній медицині та закон. Соціально-психологічна допомога населенню дільниці, участь фельдшера в її проведенні.

Тема № 2. Профілактика — основа сімейної медицини

ЛЕКЦІЯ

Первинна та вторинна профілактика. Основна мета профілактики. Диспансеризація — основа профілактики. Загальна диспансеризація, диспансеризація пацієнтів з відхиленням у стані здоров'я. Участь фельдшера в проведенні диспансеризації населення дільниці. Роль загальної диспансеризації у ранньому виявленні онкопатології та туберкульозу. Участь фельдшера у формуванні здорового способу життя, профілактиці захворювань. Санітарно-освітня робота фельдшера.

Загальнодержавний характер санітарної освіти в Україні. Форми санітарної пропаганди: бесіди, лекції, інформаційні листи. Гігієнічне виховання дітей і підлітків. Статеве виховання підлітків, підготовка їх до статевого життя. Профілактика ВІЛ-інфекції, СНІДу. Актуальність проблем профілактики куріння, наркоманії, токсикоманії та алкоголізму серед населення.

Медико-соціальні аспекти планування сім'ї. Роль сім'ї в соціально-економічному розвитку суспільства, поліпшенні демографічних процесів у країні. Проблеми зміцнення сім'ї, санологія. Сім'я та здоров'я. Роль сімейних медиків у формуванні здоров'я сім'ї та її членів.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Геронтологія як наука. Геронтологічна класифікація. Середня тривалість життя. Проблеми пацієнтів похилого та старечого віку. Патронажні візити фельдшера. Особливості роботи з геріатричними пацієнтами. Вікові зміни органів і систем у процесі старіння (коротка інформація). Множинність патології пацієнтів похилого та старечого віку. Психосоматичні захворювання, участь фельдшера в їх профілактиці. Режим, геродієта, основні принципи фармакотерапії. Пропаганда активного довголіття.

Тема № 3. Особливості спостереження за дітьми раннього віку в сімейній медицині

ЛЕКЦІЯ

Взаємозв’язок жіночої консультації з поліклінікою (амбулаторією) сімейної медицини. Організація роботи з вагітними на дільниці. Допологові патронажі фельдшера на дільниці. Організація роботи з дітьми раннього віку. Первинний патронаж до новонародженого, патронажні візити до немовлят. Особливості спостереження за дітьми з груп ризику. Пропаганда грудного вигодовування. Гігієнічне виховання. Профілактика рахіту, анемії, дистрофії. Участь фельдшера в профілактиці захворювань у немовлят.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Кабінет здорової дитини. “Школа молодої мами”, “Школа молодого батька”, участь фельдшера в їхньому функціонуванні.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Актуальність проблеми здоров’я немовлят на сучасному етапі. Відповідальність сімейних медиків за здоров’я дітей раннього віку. Проведення патронажних візитів до новонароджених, немовлят. Оцінювання стану здоров’я. Оцінювання фізичного, психомоторного розвитку. Рекомендації щодо гігієнічного виховання, вигодовування немовлят. Пропаганда грудного вигодовування. Складання меню залежно від виду вигодовування, віку.

Участь фельдшера в профілактиці рахіту, анемії, дистрофії у немовлят. Антенатальна та постнатальна, неспецифічна і специфічна профілактика рахіту. Групи ризику. Немовлята, які часто хворіють. Особливості спостереження за ними. Дитяча смертність. Роль фельдшера в профілактиці захворювань немовлят і зниженні показників дитячої смертності.

Практичні навички:

- ❑ проведення патронажних візитів до немовлят;
- ❑ проведення антропометрії дітей різного віку;
- ❑ оцінювання фізичного та психомоторного розвитку дитини;
- ❑ складання меню немовляті залежно від віку, вигодовування;
- ❑ проведення антенатальної та постнатальної профілактики рахіту.

Тема № 4. Діагностично-лікувальна робота на дільниці, участь фельдшера в її проведенні

ЛЕКЦІЯ

Найчастіші причини звертання пацієнта до сімейного лікаря.
Кашель: визначення, характер, основні причини виникнення. Нозології, які супроводжуються кашлем. Гострі респіраторні захворювання. Бронхіт. Пневмонія. Туберкульоз легень. Респіраторний алергоз. Патологія серцево-судинної системи. Вікові аспекти. Перелік лабораторних та інструментальних обстежень пацієнта. Тактика фельдшера у вирішенні проблем пацієнта в домашніх умовах.
Задишка: визначення, види, основні причини виникнення. Захворювання, які супроводжуються задишкою. Бронхіальна астма. Обструктивний бронхіт. Стенозувальний ларинготрахеїт. Вроджений стридор. Серцева астма. Вікові аспекти. Лабораторні та інструментальні обстеження на догоспітальному етапі, участь фельдшера в їхньому проведенні. Фельдшерський підхід до вирішення проблем пацієнта в домашніх умовах.
Біль у грудній клітці: причини виникнення. Нозології, які супроводжуються болем у грудній клітці. Стенокардія. Інфаркт міокарда. Плеврит. Перикардит. Міокардит. Невралгія. Вікові аспекти. Біль у грудній клітці в дітей і підлітків. Лабораторні та інструментальні обстеження пацієнта, участь фельдшера в їх проведенні.
Тактика фельдшера у вирішенні проблем пацієнта. Роль диспансеризації у ранньому виявленні ішемічної хвороби серця. Участь фельдшера в проведенні заходів первинної та вторинної профілактики.
Кровохаркання і легенева кровотеча: визначення, найчастіші причини. Патологічні стани, які супроводжуються кровохарканням та легеневою кровотечею. Пневмонія. Туберкульоз органів дихання. Рак легень. Вікові аспекти. Лабораторні та інструментальні обстеження пацієнта, участь фельдшера в їх проведенні. Медичний підхід до вирішення проблем пацієнта. Невідкладна долікарська медична допомога в разі кровохаркання і легеневої кровотечі в домашніх умовах.
Біль голови: найчастіші причини. Психогенний біль голови. Травми мозку. Загальні захворювання. Судинна патологія. Вікові аспекти. Біль голови в дітей. Тактика фельдшера у вирішенні проблем пацієнта при конкретному захворюванні в домашніх умовах.
Закрепи: основні причини. Закрепи органічні та функціональні. Вікові аспекти. Лабораторні та інструментальні обстеження пацієнта на догоспітальному етапі та участь фельдшерв їх проведенні. Медичний підхід до вирішення проблем пацієнта із закрепами.
Набряки: найчастіші причини. Набряки місцеві та генералізовані. Патологічні стани, які супроводжуються набряками. Серцево-судинні захворювання. Патологія нирок. Ендокринні захворювання. Онкологічна патологія. Вікові аспекти. Тактика фельдшера у вирішенні проблем пацієнта при конкретному захворюванні.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Клінічні протоколи надання медичної допомоги хворим.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Робота фельдшера на амбулаторному прийомі із сімейним лікарем, у денному стаціонарі і в домашніх умовах.

Підготовка кабінету до амбулаторного прийому. Проведення обстеження пацієнта: вимірювання температури тіла, підрахунок частоти дихальних рухів, визначення частоти пульсу, вимірювання артеріального тиску тощо. Виявлення проблем пацієнта при конкретному захворюванні. Планування фельдшерських втручань. Реалізація планування фельдшер ських втручань. Ведення передбаченої медичної документації.

Підготовка пацієнта та взяття крові з вени для біохімічного дослідження.

Підготовка пацієнта до дослідження сечі: загального клінічного, за методами Зимницького, Нечипоренка. Загальні показники крові, сечі в нормі та у випадку патології. Взяття харкотиння для загального та бактеріологічного дослідження. Підготовка пацієнта та взяття калу для дослідження на яйця гельмінтів, приховану кров, копрологічне тощо.

Оволодіння методиками підготовки пацієнта до основних інструментальних методів обстеження (рентгенологічних, ендоскопічних, ультразвукових тощо). Методика ЕКГ, спірометрії. Значення цих методів у діагностиці захворювань внутрішніх органів.

Правила техніки безпеки та охорона праці під час взяття біологічного матеріалу, проведення інструментальних обстежень.

Організація та ведення домашнього стаціонару для пацієнта з конкретним захворюванням. Виконання діагностичних і лікувальних призначень сімейного лікаря. Планування та реалізація заходів з догляду.

Виконання найпростіших фізіотерапевтичних процедур. Виконання усіх видів маніпуляцій. Навчання членів родини навичкам догляду за пацієнтом у домашніх умовах та контролю за станом його здоров’я.

Участь фельдшера у проведенні диспансеризації, реабілітацій них заходів при конкретному захворюванні. Оцінювання результатів медичних втручань та їхня корекція. Відпрацювання методики надання невідкладної долікарської медичної допомоги при:

- ❑ стенозуючому ларинготрахеїті;
- ❑ гострій дихальній недостатності;
- ❑ кровохарканні;
- ❑ легеневій кровотечі;
- ❑ нападі бронхіальної астми;
- ❑ астматичному статусі;
- ❑ серцевій астмі;
- ❑ зупинці кровообігу;
- ❑ нападі стенокардії;

- ❑ інфаркті міокарда;
- ❑ анафілактичному шоку;
- ❑ травматичному шоку;
- ❑ непритомності;
- ❑ судинному колапсі.

Тема № 5. Гострі хірургічні захворювання органів травлення в практиці сімейної медицини.

ЛЕКЦІЯ

Біль у животі: основні причини. Чинники ризику. Характер болю, локалізація, іррадіація, зв'язок із прийманням їжі. Нозології, які супроводжуються болем у животі. Гострий живіт. Визначення. Класифікація нозологій. Гострий апендицит. Гострий холецистит. Гострий панкреатит. Перфоративна гастро-дуоденальна виразка. Непрохідність кишки. Вікові аспекти. Методи діагностики, участь фельдшера в їхньому проведенні. Біль у животі в немовлят. Тактика фельдшера у вирішенні проблем пацієнта в домашніх умовах. Участь фельдшера в профілактиці гострих хірургічних захворювань на дільниці. Невідкладна долікарська медична допомога у випадку гострого живота на догоспітальному етапі. *Шлунково-кишкові кровотечі*: визначення, найчастіші причини. Виразкові та невиразкові шлунково-кишкові кровотечі. Вікові аспекти. Оцінювання тяжкості стану пацієнта. Постгеморагічний стан. Фельдшерський підхід до вирішення проблем пацієнта зі шлунково-кишковою кровотечею. Невідкладна долікарська медична допомога на догоспітальному етапі.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Профілактика шлунково-кишкових кровотеч, участь фельдшера в її проведенні. Клінічні протоколи надання медичної допомоги хворим.

Тема № 6.Синдром гіпер-і гіпоглікемії. Синдром зоба, гіпер- і гіпотиреозу в практиці сімейної медицини

ЛЕКЦІЯ

Найчастіша ендокринна патологія в практиці сімейного лікаря. Актуальність проблеми. Структура захворюваності ендокринної системи на сучасному етапі.

Гіперглікемія: визначення. Основні причини. Чинники ризику. Класифікація захворювань, які супроводжуються гіперглікемією. Епідеміологія цукрового діабету. Методи активного виявлення. Вікові аспекти. Методи обстеження пацієнта, участь фельдшера в їх проведенні. Гострі та хронічні ускладеннння цукрового діабету. Невідкладна долікарська медична допомога під час коми (гіперглікемічній, гіпоглікемічній). Етапи реабілітації при цукровому діабеті. Участь фельдшера в диспансерному спостереженні за пацієнтом. Соціальна адаптація пацієнта з цукровим діабетом. Профілактика, участь фельдшера в її проведенні.

Гіпер- або гіпотиреоз: визначення. Епідеміологія. Основні причини виникнення. Класифікація нозологій, що супроводжуються гіпер- і гіпотиреозом. Дифузне тиреотоксичне воло. Ендемічне воло. Аутоімунний тиреоїдит. Йододефіцитний стан. Методи активного виявлення. Реабілітація. Диспансеризація. Роль фельдшера в проведенні йодної профілактики ендемічного вола.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Клінічні протоколи надання медичної допомоги пацієнтам з ендокринною патологією.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІДКЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Робота на амбулаторному прийомі із сімейним лікарем і в денному стаціонарі. Обстеження пацієнта з конкретним захворюванням. Виявлення проблем пацієнта. Планування фельдшерських втручань. Реалізація фельдшерських втручань. Виконання лікувальних і діагностичних призначень сімейного лікаря. Підготовка пацієнта та взяття біологічного матеріалу для лабораторних досліджень. Визначення рівня глікемії за допомогою тест-смужки, електронного глюкометра. Визначення глікемічного профілю. Тест на толерантність до глюкози. Виявлення глюкозурії експрес-методом. Глюкозуричний профіль.

Виконання фельдшерських маніпуляцій. Правила техніки безпеки та охорона праці, протиепідемічний режим під час взяття біологічного матеріалу, проведення інструментальних обстежень.

Вирішення дійсних і супутніх проблем пацієнта. Надання невідкладної долікарської медичної допомоги при гіперглікемічній і гіпоглікемічній комах. Навчання пацієнта самоконтролю рівня глюкози за допомогою індивідуального глюкометра, тест-смужки. Методика інсулінотерапії. Участь фельдшера в проведенні диспансеризації, реабілітаційних заходів, профілактики. Лікувальна дієта. Фітотерапія. Санаторно-курортне лікування. Ведення медичної та фельдшерської документації.

Практичні навички:
❑ проведення фельдшерського обстеження пацієнта в разі ендокринних захворюваннь;
❑ виявлення проблем пацієнта при конкретному захворюванні;
❑ підготовка пацієнтів та взяття біологічного матеріалу для лабораторних досліджень;
❑ підготовка пацієнтів до рентгенологічних, ультразвукових і радіоізотопних обстежень;
❑ допомога сімейному лікареві у веденні домашнього стаціонару;
❑ проведення всіх етапів фельдшерського процесу при ендокринних захворюваннях;
❑ виконання фельдшерських маніпуляцій;
❑ дотримання правил техніки безпеки та охорони праці під час взяття біологічного матеріалу, проведення інструментальних обстежень;
❑ надання невідкладної долікарської медичної допомоги при гіперглікемічній і гіпоглікемічній комах;
❑ проведення реабілітаційних заходів, диспансеризації на амбулаторному етапі спостереження;
❑ заповнення, ведення медичної документації.

Тема № 7. Проблеми надання довготривалої медичної допомоги населенню. Артеріальна гіпертензія. Суглобовий синдром у практиці сімейної медицини

ЛЕКЦІЯ
Хронічні захворювання. Актуальність проблеми “хронізації” патології у підлітків і пацієнтів молодого віку. Роль санології та валеології в профілактиці захворювань, формуванні здорового способу життя серед населення.
Артеріальна гіпертензія: визначення, актуальність проблеми. Національна програма з артеріальної гіпертензії, завдання сімейних медиків щодо раннього виявлення. Чинники ризику. Класифікація. Симптоматична артеріальна гіпертензія. Гіпертонічна хвороба. Вікові аспекти. Методи активного виявлення артеріальної гіпертензії. Ускладнення артеріальної гіпертензії (інфаркт міокарда, інсульт, недостатність кровообігу, ниркова недостатність), участь фельдшера в їхній профілактиці. Диспансерне спостереження.. Особливості догляду в домашніх умовах.

Суглобовий синдром. Визначення: артрит, арталгія, артроз. Класифікація етіопатогенетичних чинників при захворюваннях суглобів. Ревматичні захворювання. Класифікація. Методи обстеження пацієнта, участь фельдшера в їх проведенні. Клінічні протоколи надання медичної допомоги хворим з ревматологічною патологією.
Ревматична хвороба: причини виникнення. Чинники ризику. Класифікація. Клінічні синдроми. Вікові аспекти. Перелік додаткових методів обстеження.

Етапи реабілітації. Комплексний підхід до терапії. Диспансерний нагляд. Показання до консультації ревматолога, госпіталізації. Первинна та вторинна профілактика, участь фельдшера в її проведенні. Ефективність диспансеризації і профілактики. Прогноз захворювання.
Ревматоїдний артрит: чинники ризику. Класифікація. Особливості перебігу в пацієнтів різного віку. Ювенільний ревматоїдний артрит у дітей. Етапи реабілітації. Сучасні аспекти лікування. Диспансерний нагляд.
Санітарно-курортне лікування. Участь фельдшера в первинній і вторинній профілактиктиці. Прогноз. Ефективність диспансеризації.
Системний червоний вовчак. Деформівний остеоартроз. Чинники ризику. Вікові аспекти. Методи обстеження пацієнта. Реабілітаційні заходи.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Клінічні протоколи надання медичної допомоги хворим з артеріальною гіпертензією та суглобовим синдромом. Особливості спостереження за пацієнтами різного віку в амбулаторних умовах. Робота на амбулаторному прийомі із сімейним лікарем і в денному стаціонарі.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІДКЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Проведення фельдшерського обстеження пацієнта з конкретним захворюванням. Виявлення проблем пацієнта. Планування та реалізація планування фельдшерських втручань. Ведення затвердженої медичної документації. Оформлення пацієнтові скерувань на діагностичні обстеження. Підготовка пацієнта і взяття крові з вени для лабораторних досліджень (біохімічних, імунологічних тощо). Підготовка пацієнта до рентгенологічних, ультразвукових, радіоізотопних, ендоскопічних обстежень. Проведення запису ЕКГ в кабінеті функціональної діагностики. Правила техніки безпеки та охорона праці під час взяття біологічного матеріалу, проведення інструментальних обстежень.
Допомога сімейному лікареві в організації та веденні домашнього стаціонару в разі гіпертонічної хвороби та захворювань суглобів.Виконання діагностичних і лікувальних призначень сімейного лікаря. Контроль за станом пацієнта в процесі лікування. Проведення моніторингу артеріального тиску. Догляд за пацієнтом у домашніх умовах. Догляд за вмираючим. Оцінювання результатів фельдшерських втручань та їхня корекція. в профілактиці артеріальної гіпертензії та захворювань суглобів.

Практичні навички:

❑ проведення фельдшерського обстеження пацієнта в разі гіпертонічної хвороби та захворювань суглобів .

❑ встановлення фельдшерських діагнозів;

❑ підготовка пацієнта та взяття біологічного матеріалу для лабораторних досліджень;

❑ підготовка пацієнта до проведення артроскопії, артроцентезу, біопсії синовіальної оболонки;

❑ проведення запису електрокардіограми;

❑ проведення вимірювання артеріального тиску;

❑ дотримання правил техніки безпеки, охорони праці;

❑ допомога сімейному лікареві в організації та веденні домашнього стаціонару;

❑ виконання фельдшерських маніпуляцій, проведення інструментальних обстежень;

❑ розведення та введення антибіотиків;

❑ проведення реабілітаційних заходів, диспансеризації на амбулаторному етапі спостереження;

❑ заповнення, ведення медичної документації

Тема № 8. Захворювання кровотворної системи в практиці сімейної медицини. Охорона праці в галузі.

ЛЕКЦІЯ.

Функції гемопоетичної системи. Сучасний погляд на кровотворення. Анемії. Визначення, етіологія, класифікація. Постгеморагічна, залізодефіцитна, мегалобластна, гіпо- і апластична, гемолітична анемії. Анемія хронічної хвороби. Вікові аспекти. Особливості перебігу анемій у немовлят, підлітків, вагітних, пацієнтів похилого віку. Методи активного виявлення. Діагностика. Принципи лікування. Реабілітаційні заходи, участь фельдшера у їхньому проведенні. Диспансерний нагляд. Профілактика. Клінічні протоколи надання медичної допомоги гематологічним хворим. Гемобластози. Визначення. Актуальність проблеми. Сучасні погляди на етіологію. Мієлоїдні та лімфоїдні пухлини. Вікові аспекти. Методи діагностики. Основні принципи лікування. Реабілітація. Профілактика. Геморагічні захворювання. Визначення. Етіологія. Класифікація. Вікові аспекти. Методи діагностики. Реабілітаційні заходи, участь фельдшера в їх проведенні. Профілактика. Охорона праці в галузі.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Геморагічні захворюваннях у дітей. Відпрацювання практичних навичок Анемія у вагітних. Проведення заходів первинної профілактики

Лімфогранульоматоз. Відпрацювання практичних навичок.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІДКЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Проведення фельдшерського обстеження пацієнта.
Установлення фельдшерського діагнозу. Планування фельдшерських втручань. Реалізація планування фельдшерських втручань. Ведення медичної документації. Підготовка пацієнта та взяття крові з вени для біохімічного, імунологічного досліджень. Цитохімічне та цитогенетичне дослідження крові. Стернальна пункція, трепанобіопсія клубової кістки, біопсія лімфатичних вузлів. Підготовка пацієнта та взяття сечі для досліджень. Підготовка пацієнта та асистування сімейному лікареві під час обстежень, лікувальних процедур. Підготовка пацієнта до рентгенологічних обстежень. Проведення запису ЕКГ. Допомога сімейному лікареві в організації та веденні домашнього стаціонару як помічник сімейного лікаря при конкретному захворюванні. Планування, реалізація заходів з догляду. Виконання призначень сімейного лікаря. Навчання пацієнта, його оточення само- та взаємодогляду. Надання невідкладної долікарської медичної допомоги при геморагічному синдромі. Догляд за тяжкохворим та вмираючим. Навчання членів родини догляду за такими пацієнтами. Участь фельдшера в проведенні диспансеризації, реабілітаційних заходів, профілактики.
Практичні навички:
❑ проведення фельдшерського обстеження пацієнта при захворюваннях кровотворної системи;
❑ підготовка пацієнтів та взяття біологічного матеріалу для лабораторних досліджень;
❑ підготовка пацієнтів до рентгенологічних, ультразвукових обстежень;
❑ проведення запису електрокардіограми;
❑ допомога сімейному лікареві в організації та веденні домашнього стаціонару;
❑ виконання фельдшерських маніпуляцій;
❑ дотримання правил техніки безпеки та охорони праці, протиепідемічний режим при взятті біологічного матеріалу, проведенні інструментальних обстежень;
❑ здійснення догляду за тяжкохворим і вмираючим у домашніх умовах при конкретному захворюванні;
❑ надання невідкладної медичної долікарської допомоги в домашніх умовах у разі геморагічного синдрому;
❑ проведення реабілітаційних заходів, диспансеризації на амбулаторному етапі спостереження;
❑ заповнення, ведення медичної документації.

Перелік практичних навичок

1Оцінювання загального стану пацієнта при захворюваннях кровотворної системи;
2. Здійснення антропометрії дитячого та дорослого населення, оцінювання фізичного розвитку за отриманими даними.
3. Вимірювання температури тіла, графічне зображення її.
4. Підрахунок частоти дихальних рухів.
5. Визначення пульсу, графічне зображення його.
6. Вимірювання артеріального тиску, реєстрація даних у температурному листку.
7. Визначення добового діурезу.
8. Визначення рівня глікемії за допомогою експрес-методів, електронного глюкометра.
9. Проведення тесту на толерантність до глюкози.
10. Визначення групи крові, резус-фактора, проведення проби на біологічну сумісність при переливанні крові.
11. Підготовка пацієнта до взяття сечі на загальний аналіз, за методами Зимницького, Нечипоренка тощо.
12. Виявлення глюкозурії експрес-методами.
13. Підготовка пацієнта до взяття калу на приховану кров, копрологію, яйця гельмінтів.
14. Підготовка пацієнта до взяття зскрібка з періанальних складок на ентеробіоз.
15. Підготовка пацієнта до взяття мазків із носоглотки на вірусологічне дослідження.
16. Підготовка пацієнта до взяття мазків із мигдаликів, слизової оболонки носа та кон’юнктиви на бактеріологічне дослідження, BL.
17. Підготовка пацієнта до взяття харкотиння для бактеріологічного та загального клінічного дослідження.
18. Проведення алергійних проб.
19. Підготовка пацієнта до рентгенологічного, ендоскопічного та інших інструментальних обстежень.
20. Проведення електрокардіографії.
21. Проведення спірометрії.
22. Здійснення штучної вентиляції легень та непрямий масаж серця.
23. Катетеризація сечового міхура м’ягким катетером.
24. Проведення оксигенотерапії.
25. Промивання шлунка без зонда і зондовим методом.
26. Постановка клізм (очисної, сифонної, послаблювальної, медикаментозної).

27. Надання допомоги сімейному лікареві в організації та веденні домашнього стаціонару.
28. Розведення антибіотиків.
29. Виконання всіх видів маніпуляцій, передбачених за фахом “сестра медична”.
30. Виконання найпростіших фізіотерапевтичних процедур (накладання зігрівальних компресів, гірчичників, банок, проведення інгаляції тощо).
31. Здійснення диспансерного спостереження за пацієнтом при конкретному захворюванні.
32. Визначення статистичних показників “ефективність диспансеризації”, “якість диспансеризації”.
33. Проведення самостійного патронажу, візит до вагітної, немовляти, пацієнта похилого віку.
34. Заповнення та ведення медичної та медсестринської документації.
35. Планування та проведення імунізації дитячого, дорослого населення.
36. Укомплектування наборів медикаментів, сумки сімейного лікаря для надання невідкладної медичної допомоги вдома.
37. Надавати невідкладну долікарську медичну допомогу при:
❑ непритомності;
❑ анафілактичному шоку;
❑ травматичному шоку;
❑ судинному колапсі;
❑ гіпертермічному синдромі;
❑ фебрильних судомах;
❑ стенозуючому ларинготрахеїті;
❑ кровохарканні;
❑ легеневій кровотечі;
❑ шлунковій кровотечі;
❑ кишковій кровотечі;
❑ нападі бронхіальної астми;
❑ астматичному статусі;
❑ серцевій астмі;
❑ інфаркті міокарда;
❑ нападі стенокардії;
❑ набряку легень;
❑ еклампсії;
❑ зупинці серця;
❑ зупинці дихання;
❑ гіпертонічній кризі;
❑ гострому животі;

❑ гіпо- і гіперглікемічній комах.
38. Підготовка необхідних даних для написання статистичного звіту.
39. Проведення протиепідемічних заходів при інфекційних захворюваннях.
40. Дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму під час взяття біологічного матеріалу, проведення інструментальних обстежень.

Перелік питань до диференційованого заліку .

1. Сімейна медицина — нова галузь в системі охорони здоров'я України.
2. Концепція сімейної медицини. Засади її впровадження в Україні.
3. Досвід країн Західної Європи та Америки в галузі сімейної медицини.
4. Переваги сімейного принципу надання медичної допомоги.
5. Основні принципи та моделі функціонування сімейної медицини.
6. Основні напрями діяльності сімейних медиків.
7. Нормативні документи з сімейної медицини.
8. Основні показники роботи на дільниці сімейної медицини.
9. Домашні стаціонари, профілі, форми. Денний стаціонар.
10. Патронажні візити.
11. Комунікація між сімейною медичною сестрою, пацієнтом, членами його родини.
12. Медична етика та субординація.
13. Сумка сімейного лікаря для надання невідкладної медичної допомоги вдома.
14. Функціональні обов'язки сімейної медичної сестри на амбулаторному прийомі і вдома.
15. Медична та медсестринська документації сімейної медсестри.
16. Деонтологія в роботі сімейної медичної сестри. Геріатричний пацієнт, особливості роботи з ним. Геродієта.
17. Моральна та правова відповідальність сімейної медичної сестри.
18. Медична таємниця.

19. Ятрогенні захворювання, егогенія. Профілактика.
20. Види професійних порушень, їх вплив на пацієнта.
21. Медичні працівники і закон.
22. Диспансеризація населення дільниці сімейної медицини. Види. Участь сімейної медсестри в її проведенні.
23. Організація профілактичної роботи з немовлятами, пацієнтами похилого віку, вагітними.
24. Профілактика рахіту, анемії, дистрофії на дільниці сімейної медицини.

25. Профілактика онкопатології, туберкульозу, участь сімейної медсестри в її проведенні.
26. Протиепідемічна робота на дільниці, участь сімейної медсестри в її проведенні.
27. Обмежувальні заходи при грипі, дитячих інфекціях.
28. Організація, проведення імунізації населення дільниці сімейної медицини.
29. Функціональні обов'язки сімейної медичної сестри в осередку особливо небезпечних інфекцій.
30. Кашель. Визначення, характер кашлю, основні причини. Нозології, які супроводжуються кашлем.
31. Гострі респіраторні захворювання.
32. Бронхіт. Пневмонія. Вікові аспекти.
33. Туберкульоз легень. Класифікація. Вікові аспекти.
34. Респіраторні алергози.
35. Серцева астма. Набряк легенів. Вікові аспекти.
36. Підготовка пацієнта з кашлем до лабораторних та інструментальних обстежень. Тактика сімейної медичної сестри у вирішенні проблем пацієнта в домашніх умовах.
37. Задишка. Визначення, види задишки, основні причини. Захворювання, які супроводжуються задишкою.
38. Обструктивний бронхіт. Стенозуючий ларинготрахеїт.
39. Бронхіальна астма. Вікові аспекти.
40. Вроджений стридор у немовлят.
41. Лабораторні та інструментальні обстеження пацієнта з задишкою на догоспітальному етапі, участь сімейної медсестри в їх проведенні. Медсестринський підхід до вирішення проблем пацієнта в домашніх умовах.
42. Біль у грудній клітці. Причини виникнення. Нозології, які супроводжуються болем у грудній клітці.
43. Стенокардія. Інфаркт міокарда. Проблеми пацієнта. Невідкладна терапія, участь сімейної медсестри в її проведенні.
44. Плеврит.
45. Невралгія. Оперізувальний лишай.
46. Біль в грудній клітці у дітей і підлітків. Вікові аспекти.
47. Лабораторні та інструментальні обстеження пацієнта з болем у грудях, участь сімейної медсестри в підготовці до них. Тактика сімейної медичної сестри у вирішенні проблем пацієнта.
48. Значення загальної диспансеризації у ранньому виявленні ішемічної хвороби серця. Участь сімейної медсестри у проведенні заходів первинної та вторинної профілактики.
49. Біль у животі. Основні причини. Характер болю, локалізація, іррадіація, зв'язок з прийомом їжі. Нозології, які супроводжуються болем у животі.

50. Гострий живіт.
51. Гастрит. Виразкова хвороба. Вікові аспекти.
52. Хронічний холецистит. Хронічний панкреатит. Хронічний коліт. Вікові аспекти.

53. Біль у животі в немовлят. Диспепсії. Гастроентероколіти.
54. Тактика медичної сестри у вирішенні проблем пацієнта з болем у животі в домашніх умовах.
55. Невідкладна долікарська медична допомога при гострому животі на догоспітальному етапі.
56. Шлункові та кишкові кровотечі. Визначення, найбільш часті причини.
57. Медсестринський підхід до вирішення проблем пацієнта з шлунковою (кишковою) кровотечею. Невідкладна долікарська медична допомога на догоспітальному етапі.
58. Біль голови. Найбільш часті причини. Психогенний біль голови. Травми мозку. Загальні захворювання. Судинна патологія. Вікові аспекти.
59. Біль голови у дітей. Тактика сімейної медсестри у вирішенні проблем пацієнта при конкретному захворюванні в домашніх умовах.
60. Закрепи. Основні причини. Закрепи органічні та функціональні. Вікові аспекти. Лабораторні та інструментальні обстеження пацієнта на догоспітальному етапі, участь сімейної медсестри в їх проведенні. Медсестринський підхід до вирішення проблем пацієнта з закрепами.
61. Суглобовий синдром. Основні причини. Патологічні стани, які супроводжуються болем у суглобах і спині.
62. Ревматична хвороба. Вікові аспекти. Профілактика.
63. Ревматоїдний артрит. Вікові аспекти. Ювенільний ревматоїдний артрит
64. Системний червоний вовчак. Деформівний остеоартроз. Подагра. Вікові аспекти. Методи обстеження пацієнта, участь сімейної медсестри в їх проведенні.
65. Медсестринський підхід до вирішення проблем пацієнта з болем у суглобах та спині.
66. Артеріальна гіпертензія. Визначення. Актуальність проблеми.
67. Національна програма з артеріальної гіпертензії, завдання сімейних медиків.
68. Пограничні показники артеріального тиску. Нейроциркуляторна дистонія.
69. Симптоматичні артеріальні гіпертензії.
70. Ессенціальна артеріальна гіпертензія. Чинники ризику. Вікові аспекти.
71. Артеріальна гіпертензія у підлітків, вагітних, геріатричних пацієнтів.
72. Методи активного виявлення артеріальної гіпертензії.
73. Ускладнення артеріальної гіпертензії (інфаркт міокарда, інсульт, недостатність кровообігу, ниркова недостатність), участь сімейної медсестри в їх профілактиці.

74. Етапи реабілітації при артеріальній гіпертензії, участь сімейної медсестри в її проведенні. Диспансерний нагляд. Періодичність спостереження за пацієнтом на дільниці. Особливості догляду в домашніх умовах.
75. Роль сімейної медсестри в профілактиці артеріальної гіпертензії.
76. Гіперглікемія. Визначення. Основні причини. Чинники ризику.
77. Класифікація захворювань, які супроводжуються гіперглікемією.
78. Епідеміологія цукрового діабету. Методи активного виявлення. Вікові аспекти. Методи обстеження пацієнта, участь сімейної медсестри в їх проведенні.
79. Гострі та хронічні ускладнення цукрового діабету.
80. Невідкладна долікарська медична допомога при діабетичній та гіпоглікемічній комах.
81. Реабілітація при цукровому діабеті. Дієтотерапія. Участь сімейної медсестри в диспансерному нагляді за пацієнтом.
82. Соціальна адаптація пацієнта з цукровим діабетом. Профілактика, участь сімейної медсестри в її проведенні.
83. Гіпер- або гіпотиреоз. Визначення. Основні причини виникнення. Класифікація нозологій, які супроводжуються гіпертиреозом.
84. Дифузне тиреотоксичне воло. Ендемічне воло.
85. Аутоімунний тиреоїдит. Рак щитоподібної залози.
86. Йододефіцитний стан. Методи діагностики. Вікові аспекти. Етапи реабілітації. Диспансеризація. Роль сімейної медсестри в проведенні йодної профілактики.
87. Функції гемопоетичної системи. Сучасний погляд на кровотворення.
88. Анемія. Визначення, етіологія, класифікація
89. Постгеморагічна, залізодефіцитна, мегалобластна, гіпо- та апластична, гемолітична анемії.
90. Особливості перебігу анемії у немовлят, підлітків, вагітних, пацієнтів похилого віку. Діагностика. Принципи лікування. Реабілітаційні заходи, участь сімейної медичної сестри їх проведенні. Диспансерний нагляд. Профілактика.
91. Гемобластоз. Визначення. Актуальність проблеми. Сучасні погляди на етіологію.
92. Класифікація пухлинних захворювань кровотворної і лімфоїдної тканин. Вікові аспекти. Мієлоїдні пухлини. Методи діагностики. Основні принципи лікування. Реабілітація. Профілактика.
93. Лімфоїдні пухлини. Визначення. Етіологія. Вікові аспекти.
94. Медсестринський процес при лімфоїдних пухлинах. Методи діагностики. Основні принципи лікування. Профілактика.
95. Геморагічні захворювання. Визначення. Етіологія. Класифікація. Методи діагностики. Вікові аспекти. Реабілітаційні заходи, участь сімейної медсестри в їх проведенні. Профілактика.

96. Лихоманка. Визначення. Основні причини. Класифікація лихоманки за висотою температури, тривалістю, характером температурної кривої.
97. Інфекційні захворювання — основна причина лихоманки. Вікові аспекти проблем пацієнта при лихоманці.
98. Лихоманка у новонародженого, немовляти.
99. Гіпертермічний синдром, фебрильні судоми. Участь сімейної медсестри у їх запобіганні.
100. Методи лабораторних та інструментальних обстежень пацієнта з лихоманкою, участь сімейної медсестри у їх проведенні.
101. Тактика сімейної медичної сестри у вирішенні проблем пацієнта з лихоманкою.
102. Невідкладна долікарська медична допомога при гіпертермічному синдромі, фебрильних судомах.
103. Біль у горлі. Найчастіші причини.
104. Гострий тонзиліт. Хронічний тонзиліт. Профілактика.
105. Дифтерія. Епідеміологія. Основні причини виникнення. Чинники ризику. Вікові аспекти проблем пацієнта. Обстеження пацієнта, участь сімейної медсестри у його проведенні.
106. Схема повідомлення, протиепідемічні заходи при дифтерії. Особливості роботи з контактними. Правила виписки в колектив.
107. Особливості догляду за пацієнтом з гострим тонзилітом в домашніх умовах.
108. Роль імунізації в профілактиці дифтерії на дільниці сімейної медицини. Епідемічний паротит. Профілактика.
109. Висипка. Дитячі екзантематозні інфекції. Кір. Скарлатина. Вітряна віспа. Краснуха. Епідеміологія. Основні причини виникнення.
110. Проблеми пацієнта при дитячих екзантематозних інфекціях.
111. Основні протиепідемічні заходи в колективі при дитячих екзантематозних інфекціях. Особливості догляду за пацієнтом в домашніх умовах. Правила виписки в колектив.
112. Роль профілактичних щеплень в профілактиці кору, краснухи, епідемічного паротиту на дільниці сімейної медицини.
113. Шлунково-кишкові розлади. Епідеміологія. Кишкові інфекції. Дизентерія. Сальмонельоз. Гастроентероколіт.
114. Особливо небезпечні інфекції. Холера. Основні причини виникнення. Вікові аспекти проблем пацієнта при кишкових інфекціях. Протиепідемічні заходи в осередку інфекції. Схема повідомлення. Особливості обстеження контактних.
115. Функціональні обов’язки сімейної медичної сестри в осередку особливо небезпечної інфекції. Нормативні документи. Накази СЕС. Диспансеризація при інфекційній патології. Профілактика.
116. Гепатит. Епідеміологія. Основні причини вірусного гепатиту А і В. Актуальність проблеми. Вікові аспекти. Диспансерне спостереження за

реконвалісцентами. Протиепідемічні заходи в осередку інфекції. Спостереження за контактними.
117. Роль сімейної медичної сестри в ранній діагностиці та профілактиці вірусного гепатиту на дільниці сімейної медицини.
118. Санітарно-освітня робота, участь сімейної медсестри в її проведенні на дільниці сімейної медицини.
119. Медико-соціальні аспекти планування сім'ї.
120. Роль сім'ї у формуванні здорового способу життя.
121. Правила техніки безпеки та охорона праці.

Література:

Основна:

1. *Т.О.Антропова* Медсестринство в сімейній медицині підручник. — К.: ВСВ Медицина, 2019р.

2. Книга 1. Організація первинної медичної допомоги: підручник / Л.С. Бабінець, Л.В. Андріюк, В.І. Величко та ін.ВСВ«Медицина» 2023р.

3.Медсестринство у внутрішній медицині. Шегедин М. Б., Безкоровайна У. Ю., Дацко Л. П. та ін. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина» 2020р.

4.Захворювання органів дихання в сімейній медицині: навчальний посібник. Л. С. Бабінець, І.О. Боровик. ВСВ Медицина, 2019р.

5. ТНетрадиційні методи лікування в практиці сімейного лікаря ред. Кулемзіна Т.В.,Заремба Є.Х. 2022р.

6.Практичний посібник з внутрішньої медицини. Частина1. Н.В.Пасєчко.2019р.

7.Основи внутрішньої медицини. Швед М. І. Тернопіль,ТНМУ, «Укрмедкнига», 2020р.

8.Основи внутрішньої медицини. Том 1. Передерій В. Р. Ткач С. М. (укр) ВСВ Медицина, 2020р.

9.Книга Професійна підготовка сімейних лікарів у вищих медичних школах Великої Британії .І.О.Паламаренко, Рік 2019

10.Геронтологія в сімейній медицині.Комплект в двух книгах Л. С. Бабінець, ВСВ Медицина. 2023р.

Електронні ресурси:

Сайт МОЗ України – http://www.moz.gov.ua
Сайт Всесвітньої організації охорони здоров'я – http://www.who.int/en/
Сайт Державної наукової медичної бібліотеки України – http://www.library.gov.ua/
Сайт Вікіпедія - https://uk.wikipedia.org/wiki/

Сайт Національна наукова медична бібліотека - https://library.gov.ua/
Сайт Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського - http://www.nbuv.gov.ua/
Ресурс для практикуючих лікарів -https://www.medznat.com.ua/
Наказ МОЗ України від 01.06.2023 р. «Про затвердження протоколів медичної сестри (фельдшера, акушерки) з догляду за пацієнтом та виконання основних медичних процедур та маніпуляцій» https://zakon.rada.gov.ua/go/v0460282-13 .